

Openbare Bibliotheek Waarschoot

Ontwerp beleidsplan 2008-2013

Inhoudstafel

Situatieschets.....	1
De gemeente Waarschoot.....	1
Geografisch.....	1
Demografisch.....	1
Maatschappelijk.....	1
De bibliotheek van Waarschoot.....	3
Toegankelijkheid.....	3
Personeel.....	3
Beheersorgaan	3
Werking.....	3
Sterktes en zwaktes	5
Sterktes	5
Zwaktes	5
Visie	6
Beleidsdoelstellingen.....	8
Aanbod, spreiding en participatie.....	8
Levenslang en levensbreed leren	8
Gemeenschapsvorming en ontmoeting	8
E-cultuur	9
Samenwerking.....	9
Participatief planningsproces	11
Bevraging	11
Personeel.....	11
Schepen van Cultuur en Bibliotheek	11
Onderwijs.....	11
Andere gemeentelijke vrijetijdsdiensten	11
Socio-culturele verenigingen	11
Evaluatie en bijsturing van het bibliotheekbeleidsplan	12
Bijlagen	
1. Gemeenteraadsbeslissing houdende de goedkeuring van het bibliotheekbeleidsplan 2008 – 2013	
2. Het advies van het beheersorgaan van de openbare bibliotheek	
3. De samenstelling van het beheersorgaan van de bibliotheek	
4. De samenstelling van de raad van bestuur van de intergemeentelijke samenwerking	

Situatieschets

De gemeente Waarschoot

Aantal inwoners: 7757 (op 1 januari 2007)

Oppervlakte: 21,9 km²

Bevolkingsdichtheid: 354 inwoners/km²

Geografisch

De gemeente Waarschoot situeert zich in de provincie Oost-Vlaanderen op een 15-tal kilometer ten noorden van Gent en grenst: in het noorden aan Eeklo en Kaprijke, in het oosten aan Evergem, in het zuiden aan Lovendegem en in het westen aan Zomergem.

De gemeente is gelegen in het Oost-Vlaamse Meetjesland en situeert zich tussen het grootstedelijk gebied Gent en het structuurondersteunend kleinstedelijk gebied Eeklo. Het Meetjesland wordt voornamelijk gekenmerkt door zijn landelijk karakter met als hoofdkern Eeklo.

Waarschoot bestaat uit één kern, namelijk Waarschoot-Centrum en het gehucht Beke, dat zich gedeeltelijk op Waarschoots en gedeeltelijk op Zomergems grondgebied bevindt. Ondanks de semi-industrialisering en de ontsluiting via twee belangrijke verkeersaders (de spoorweg Gent-Eeklo en de N9 die Waarschoot doormidden snijdt) heeft deze gemeente toch haar landelijk karakter bewaard dankzij de groene gordel rond de vrij uitgebreide dorpskern.

Vooraf het noorden van de gemeente is wat betreft natuurschoon nog van een uitzonderlijke waarde, met de Kwade Bossen als uitloper van het Lembeeks bosbestand.

Ten westen vormt Het Leen met de aanpalende landbouwgronden een groene buffer tegen het verstedelijkte Eeklo.

Tussenin ligt het gebied dat vroeger werd geëxploiteerd door de priorij en nog enkele mooie restanten bevat van de vroegere bos- en moerasgordel die pas in de loop van de 19de eeuw beetje bij beetje door de landbouw ingenomen werd.

In het zuiden is het jaagpad langs de gesaneerde Lieve vervangen door een comfortabel fietspad, waarvan vele recreanten gebruik maken om het hele traject te bewandelen of af te fietsen van Stoktevijver tot Lovendegem Bierstal.

Demografisch

De bevolking van Waarschoot is samengesteld uit ongeveer even veel mannen als vrouwen. Het inwonersaantal gaat in dalende lijn.

Waarschoot kent een verouderde bevolking, liefst 19,5% van de bevolking is 65+ en het aantal gaat in stijgende lijn.

De grootste daling vinden we bij de bevolking jonger dan 20 jaar, maar ook de actieve bevolkingsgroep tussen 20 en 64 jaar vermindert.

De vreemde bevolking maakt slechts 1,16% uit van de totale bevolking. Van deze vreemdelingen is het overgrote deel van Europese origine (76%).

Maatschappelijk

Werk

De vleeswarenfabriek Ter Beke en enkele kleine KMO's zorgen voor plaatselijke werkgelegenheid.

Maar sinds de teloorgang van de textielindustrie pendelt een belangrijk deel van de bevolking voor het werk naar de Gentse kanaalzone of andere industriegebieden.

Waarschoot is op die manier geëvolueerd naar een leef- en woongemeenschap.

Scholen

Waarschoot telt twee lagere scholen en drie kleuterscholen (waarvan één wijkschooltje).

Voor secundair onderwijs is men aangewezen op Eeklo, Gent of Zomergem.

Er is in Waarschoot een bloeiende afdeling van de Eeklose Academie voor Muziek en Woord en voor Schone Kunsten.

Sport

Er is in Waarschoot een mooi uitgebouwd sportcentrum waar zowel de individuele gebruiker als de sportverenigingen gebruik kunnen van maken.

Verenigingsleven

Het verenigingsleven in Waarschoot is zeer divers. Er zijn socio-culturele verenigingen (KVLV, KAV, Markant, Davidsfonds, Vermeylenfonds...).

Daarnaast hebben we ook de verenigingen voor amateur-kunsten (zangkoren, muziekmaatschappij, dansgroepen...).

Sportverenigingen zoals voetbalclub FAC Waarschoot, tennisclub Orbis, volleybalclub Argos, judoclub Jigoro Kwai, damesturnkring Jong maar Moedig ...

De jeugd van Waarschoot kan kiezen uit een ruim aanbod van jeugdverenigingen o.a. Chiro, Scouts, FOS, KLJ, Speelpleinwerking ...

Waarschoot kent een bloeiend uitgaansleven, daarvan getuigen de vele horecazaken die Waarschoot rijk is.

De bibliotheek van Waarschoot

Toegankelijkheid

De bibliotheek van Waarschoot ligt in het centrum van de gemeente in de Nieuwstraat 6. Er zijn geen filialen of uitleenposten. Daar de gemeente Zomergem in Beke een uitleenpost heeft is er ook geen nood aan uitleenposten.

De bibliotheek is 13 uur per week geopend op klantvriendelijke uren:

Dinsdag	van 18u tot 20u
Woensdag	van 9u tot 12u van 14u tot 16u
Donderdag	van 18u tot 20u
Zaterdag	van 9u30 tot 11u30
Zondag	van 9u30 tot 11u30

De huidige bibliotheek beslaat een oppervlakte van 388m², werkruimte inbegrepen.

Personeel

De huidige personeelsformatie bestaat uit:

- 1 bibliothecaris (38u/week)
- 2 bibliotheekassistenten (19u/week)
- 1 GESCO administratief medewerker (19u/week)
- 1 Wep+ administratieve hulp (19u/week)
- 1 Wep+ schoonmaak (19u/week)

Beheersorgaan

De beheerraad van de bibliotheek is samengesteld volgens formule B en bestaat uit 15 leden en de secretarisbibliothecaris: 9 vertegenwoordigers van de politieke strekkingen in de gemeenteraad en 6 vertegenwoordigers van de ideologische en filosofische strekkingen en de gebruikers.

Zij vergaderen volgens de noden van de werking.

Werking

De cijfers zijn gebaseerd op de werkingsresultaten van 2006.

Dat jaar maakten 1587 leners gebruik van de bibliotheek.

Dat is een daling ten opzichte van de vorige jaren. Ook de uitleningen gaan achteruit. Waar we een stagnatie zien bij de volwassenen dalen de uitleningen bij de jeugd bijna met 2000. Vooral de peuterboeken en de informatieboeken doen het minder goed.

Nochtans is het aantal leners bij de jeugd (behalve bij de adolescenten) niet spectaculair gedaald, dus moeten we concluderen dat er minder boeken per lener ontleend worden.

Dit kan aan het aanbod liggen: geen strips, geen dvd's ... maar ook aan het minder aantrekkelijk presenteren van het aanbod: de rekken zitten overvol.

Het ontlenen van informatieve boeken is ook door de komst van het internet verminderd.

De bibliotheek bezat eind 2006 21 577 boeken voor volwassenen en 9 613 boeken voor de jeugd. Samen goed voor een totaal van 31 190 boeken.

Door een sterk afvoerbeleid, alle rekken zitten overvol en de plaats ontbreekt om uit te breiden, blijft het aantal boeken al een aantal jaren ongeveer gelijk (31 199 in 2004).

De bibliotheek heeft een abonnement op 4 kranten die kunnen gelezen worden in de bibliotheek en een 60 tal tijdschriften die ontleend kunnen worden (behalve het laatste nummer).

Door het samenwerkingsverband Bibliotheken Meetjesland kunnen we aan onze leners toch een kleine wisselcollectie AVM aanbieden.

De bibliotheek beschikt over een geautomatiseerd systeem, VubisSmart, dat de uitleen, de catalogus, de ledenadministratie en de publiekscatalogus omvat.

De bibliotheekgebruiker beschikt over 2 publiekterminals voor raadpleging van de eigen catalogus en opzoeken in Vlacc, Ovinob en Winob.

Daarnaast staat 1 pc met printer ter beschikking voor raadpleging op internet. Op deze computer kan ook Biblion en Mediargus geraadpleegd worden.

De bibliotheek organiseert jaarlijks een behoorlijk aantal uitbreidingsactiviteiten met de jaarlijkse verwendag als hoogtepunt.

Voor de scholen en de Waarschootse leerkrachten doen we al jaren een grote inspanning o.a. door speciale klaskaarten en uitleningen buiten de gewone openingsuren.

De bibliotheek van Waarschoot maakt deel uit van het samenwerkingsverband Bibliotheken Meetjesland samen met Aalter, Assenede, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Knesselare, Lovendegem, Maldegem, Nevele, Sint-Laureins, Wachtebeke, Zelzate en Zomergem. En is op deze manier ook verbonden met Comeet.

Sterktes en zwaktes

Sterktes

- ✓ De bibliotheek van Waarschoot ligt centraal in de gemeente en is voor iedereen goed bereikbaar. Daar er geen filialen of uitleenposten zijn kan de bibliotheek een goed collectiebeleid voeren
- ✓ De bibliotheek van Waarschoot is een kleine bibliotheek en dat biedt de mogelijkheid tot persoonlijker en informeler contact met de gebruikers. Dat dit door de gebruikers geapprecieerd wordt blijkt uit de verschillende enquêtes die in de afgelopen jaren zijn gevoerd. De gebruikers zijn heel tevreden over de dienstverlening van de bibliotheek.

Zwaktes

- ✗ De bibliotheek van Waarschoot is te klein geworden om een optimale dienstverlening mogelijk te maken. De rekken zitten, ondanks een intensief afvoerbeleid, volledig vol wat het voor de lener niet aantrekkelijk maakt om boeken te zoeken. De overgebleven ruimte kan nauwelijks nog dienst doen om uitbreidingsactiviteiten te organiseren: tentoonstellingen, klasbezoeken, activiteiten in het kader van de week van de openbare bibliotheek en de jeugdboekenweek... alles komt op heel korte termijn op de helling te staan. Er is ook helemaal geen plaats voor leeshoekjes, themastanden en dergelijke meer, allemaal dingen die maken dat het in de bibliotheek aangenaam toeven is.
- ✗ De aanwezige kennis op het vlak van ICT blijft beperkt tot de basisbeginselen en ook op gemeentelijk vlak is er geen ondersteuning.
- ✗ De bevolking van Waarschoot verouderd in sterke mate. Daar het bibliotheekgebruik afneemt met ouder worden heeft dit ook consequenties voor het bibliotheekgebruik.

Visie

De voorafgaande situatieschets geeft ons een beeld van de gemeente, de inwoners waar we voor werken en de bibliotheek.

We willen de bibliotheekwerking in de komende beleidsperiode optimaliseren om zo te trachten de dalende tendens van de laatste jaren, zowel qua leners als qua uitleningen, een halt toe te roepen.

Momenteel is 20,6% van de bevolking van Waarschoot lid van de bibliotheek. Dit percentage ligt ruim onder het niveau van de Oost-Vlaamse bibliotheken.

Er zijn een aantal dingen waar we als bibliotheek niets aan kunnen veranderen o.a. het verouderen van de bevolking en het verminderen van het inwonersaantal.

Er zijn echter ook heel veel dingen waar we in de toekomst kunnen aan werken.

Het **collectieaanbod** moet vergroot worden. In tegenstelling met de ons omliggende gemeenten bieden wij in de bibliotheek enkel boeken ter ontlending aan (een kleine wisselcollectie audiovisuele materialen niet te na gesproken). Door ook strips en dvd's zowel voor volwassenen als voor de jeugd aan te bieden kunnen we nieuwe doelgroepen aanspreken. Uit enquêtes blijkt dat dit de materialen zijn die men het liefst via de bibliotheek zou kunnen ontlending naast boeken. Dit heeft éénmalige consequenties naar het collectiebudget toe. Startcollecties kunnen niet betaald worden met het gewone budget voor collectievorming, jaarlijkse aanvullingen daarentegen wel.

In deze beleidsperiode willen wij door specifieke **doelgroepwerking** de stijging van het bibliotheekgebruik bewerkstelligen. We hebben reeds een goede verstandhouding met de scholen van Waarschoot. Zij gaan gretig in op de hen aangeboden service met o.a. speciale uitleenvoorwaarden met de klaskaart, klassikale ontlendingen buiten de openingsuren, jeugdboekenweek, tentoonstellingen, rondleidingen ... We moeten ervoor zorgen dat in de komende beleidsperiode deze goede verstandhouding behouden blijft en misschien nog verbeterd wordt.

Onze jongste doelgroep, de peuters en de kleuters, verdienen ook extra aandacht in deze beleidsperiode. Daar we overtuigd zijn van het belang van het omgaan met boeken bij jonge kinderen willen wij met gerichte acties naar deze doelgroep (en hun ouders) toe initiatieven ondernemen.

De senioren zijn ruim vertegenwoordigd in onze gemeente maar in de bibliotheek zijn ze ondervertegenwoordigd. Dit is ook nationaal een tendens, hoe ouder men wordt hoe minder gebruik men van de bibliotheek maakt. Toch blijkt uit het behoefteonderzoek bij 60 plussers in Waarschoot dat wie van de bibliotheek gebruik maakt zeer tevreden is over de geboden dienstverlening. Daarom lijkt het ons interessant om deze groep te leren kennen en hen te informeren over de mogelijkheden van de bibliotheek.

Als kleine bibliotheek is het niet evident om mee te zijn met de **digitale evolutie**.

Gespecialiseerde krachten en financiële middelen zijn de grootste struikelblokken.

Toch is het nodig om te zorgen voor een moderne dienstverlening voor onze gebruikers. De Provincie Oost-Vlaanderen biedt het PBS (Provinciaal Bibliotheek Systeem) aan. Leners kunnen via dit PBS de collectie online raadplegen, reserveringen plaatsen, hun boeken verlengen ... Ook voor de bibliotheek zelf heeft dit systeem een meerwaarde. Er is één gemeenschappelijke server die zich in de provincie bevindt, dus minder onderhoud en minder kosten, en er is gespecialiseerd personeel ter beschikking. Instappen in het PBS is voor de bibliotheek een ideale manier om een degelijk digitale dienstverlening te realiseren.

Met een oppervlakte van 338m², werkruimte inbegrepen, is de bibliotheek van Waarschoot de kleinste in de regio. Alles wat van de bibliotheek een gezellige ontmoetingsruimte maakt kan door een gebrek aan plaats niet gerealiseerd worden. Nu reeds worden reeksen in het magazijn geplaatst om zo plaats op de rekken te besparen. Dat levert tijdens de uitleen natuurlijk heel wat heen en weer geloop op. Ook om de nieuwe collectieonderdelen te

plaatsen zal het weer schuiven en inpassen worden en zal weer meer van het beetje vrije ruimte dat ons nog rest ingenomen worden.

De eerstkomende tentoonstelling van het Hasselts Literaire Museum, dat in alle Meetjeslandse bibliotheken in de loop van de volgende twee jaar komt te staan, zal niet in de bibliotheek van Waarschoot te zien zijn omwille van het plaatsgebrek.

Beleidsdoelstellingen

1. Aanbod, spreiding en participatie

Strategische doelstelling

De inwoners van Waarschoot kunnen in de bibliotheek terecht voor het ontlenen en raadplegen van actuele en diverse materialen.

Operationele doelstellingen

- collectie uitbreiden en actualiseren
- collectieaanbod uitbreiden:
 - dvd aanbod voor jeugd en volwassenen
 - strips voor jeugd en volwassenen
- ontsluiting op afstand van de collectie

Strategische doelstelling

Meer inwoners van Waarschoot kennen en gebruiken de bibliotheek van Waarschoot.

Operationele doelstellingen

- nieuwe inwoners zijn bij inschrijving op de hoogte van de bibliotheekwerking
- het aantal leners uit Waarschoot stijgt
- de bibliotheek maakt gebruik van diverse kanalen om bekendheid te verhogen

2. Levenslang en levensbreed leren

Strategische doelstelling bibliotheek

De inwoners van Waarschoot hebben recht op ondersteuning en begeleiding bij het levenslang leren.

Operationele doelstellingen

- optimaliseren van de relaties met scholen
- verwijzen naar allerlei vormen van permanente vorming
- collectie permanent actualiseren en uitbreiden
- deskundigheid van het personeel op peil houden

3. Gemeenschapsvorming en ontmoeting

Strategische doelstelling

De inwoners van Waarschoot kunnen in een bibliotheek terecht waar de infrastructuur en de indeling aangepast is aan de huidige en toekomstige noden.

Operationele doelstellingen

- De bibliotheek dient te beschikken over voldoende ruimte voor de huidige en toekomstige werking, voor de bestaande collectie, voor de aangroei en voor het actief werken met het aanbod.

Strategische doelstelling bibliotheek

De inwoners van Waarschoot krijgen via de bibliotheek de mogelijkheid om sociale contacten te leggen.

Operationele doelstellingen

- de bibliotheek dient te beschikken over voldoende ruimte om formele en informele ontmoetingen mogelijk te maken
- de bibliotheek organiseert een aantal activiteiten voor verschillende doelgroepen
- deelname aan landelijke, provinciale en plaatselijke activiteiten

4. E-cultuur

Strategische doelstelling bibliotheek

De inwoners van Waarschoot krijgen een moderne en digitale dienstverlening aangeboden.

Operationele doelstellingen

- aansluiten op het PBS systeem
- plaatsen van de catalogus op internet
- begeleiding op maat door gekwalificeerd personeel

5. Samenwerking

Strategische doelstelling bibliotheek

De inwoners van Waarschoot krijgen een meerwaarde door de actieve deelname van de bibliotheek aan het samenwerkingsverband Bibliotheken Meetjesland binnen COMEET.

Operationele doelstellingen

- de deskundigheid binnen de bibliotheek verhoogt doordat expertise regionaal wordt uitgewisseld en doordat de bibliotheek bij COMEET terecht kan voor complementaire expertise (omtrent cultuurbeleid, nationale opportuniteiten, het culturele veld in het Meetjesland, ...). Bovendien kunnen projecten worden opgezet om gezamenlijke lokale problemen aan te pakken.
- de bibliotheek kan een gebiedsdekkend, divers cultureel aanbod realiseren in de regio dat bekend is bij alle Meetjeslanders. Om te zorgen voor een regionale toeleiding van het publiek is er afstemming van het aanbod (via overleg over de collectie en activiteiten), wordt het aanbod met een bovenlokale uitstraling in het Meetjesland bekend gemaakt, worden er regionale projecten opgezet met een lokale vertaling en kan men zo meegenieten van de regionale promotie, ondersteuning...

- de Bibliotheken Meetjesland kunnen integrale projecten opzetten over de (Culturele deel) sectoren heen. Het samenwerkingsverband Bibliotheken Meetjesland binnen COMEET en de bijhorende subsidiëring in het kader van het streekgericht bibliotheekbeleid van de Provincie Oost-Vlaanderen worden gecontinueerd.
- de Bibliotheken Meetjesland dragen bij tot en genieten van de vergroting van de culturele uitstraling van de regio en de culturele uitstraling van de bibliotheek vergroot dankzij het samenwerkingsverband. In de regio en daarbuiten wordt er aandacht gevraagd voor (het reguliere aanbod van) de bibliotheken.

Participatief planningsproces

Bevraging volgens verschillende methodieken aangepast aan de doelgroep:

- *kinderen tussen 6 en 12 jaar*: klasgesprekken afgenomen door de jeugdconsulent in het kader van het jeugdbeleidsplan 2008-2010. Bevraging van verschillende thema's waaronder bibliotheek. Timing: december 2006 - januari 2007.
- *jongeren tussen 12 en 25 jaar*: online enquête opgesteld door de jeugdconsulent in het kader van het jeugdbeleidsplan 2008-2010. Bevraging van verschillende thema's waaronder bibliotheek. Timing: februari – maart 2007.
- *volwassenen*: mondelinge enquête bij gebruikers rond collectie opgesteld door de bibliothecaris. Timing: maart – mei 2007.
- *senioren*: idem volwassenen en gebruik maken van een behoefteonderzoek afgenomen door het OCMW bij 400 60 plussers in Waarschoot in het laatste kwartaal van 2006.

Personeel:

Alle personeelsleden worden actief betrokken bij het opstellen van het beleidsplan.

Schepen van Cultuur en Bibliotheek:

Volgt het tot stand komen van het beleidsplan door overleg met de bibliothecaris.

Onderwijs:

Door mondelinge contacten met de directies van de scholen wordt nagegaan waar eventuele knelpunten liggen.

Andere gemeentelijke vrijetijdsdiensten: (cultuur, jeugd, sport)

Er wordt intern overleg gepleegd met andere diensten.

Socio-culturele verenigingen:

Deze worden bereikt via de cultuurraad.

Evaluatie en bijsturing van het bibliotheekbeleidsplan

Ieder jaar wordt in samenspraak een jaarlijks actieplan opgesteld dat getoetst wordt aan de algemene doelstellingen en de actuele noden.

Indien nodig kan het plan worden bijgestuurd aan nieuwe noden en tendensen.